

Проблемы обучения русскому языку в современных условиях

U příležitosti 50. výročí založení Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně uspořádala její katedra rusistiky jednodenní seminář na téma *Актуальные проблемы обучения русскому языку в современных условиях*, jehož se zúčastnili nejen rusisté z českých zemí, ale i ze Slovenska. Jednání zahájila vedoucí katedry doc. PaedDr. E. Doleželová, CSc. Uvítala přítomné a krátce vzpomněla padesátiletou tradici brněnské Pedagogické fakulty. Během jednání bylo vyslechnuto celkem 16 referátů.

Nejvíce jich bylo z oblasti jazykovědné. Jako první vystoupil S. Žaža (FF MU Brno). V referátě *Коммуникативно-речевая ситуация и выражение ее элементов* se zmínil o funkcích řečového aktu v ruštině a prostředcích jeho realizace. O konkrétních způsobech využití v textu tzv. aktualizovaných obrátů se zmínil A. S. Šatilov (Výzkumný ústav pedagogický Bratislava) v referátě *Прецедентные тексты в современном русском языке*. O tom, jak prostřednictvím studia frazeologie lze přiblížit studentům ruské realie, pohovořila ve svém pojednání *Роль фразеологии русского языка в процессе познания материальной и духовной культуры народа* D. Antoňáková (PdF UPJŠ Prešov). Stručný nástin historického vývoje ortoepických norem spisovné ruštiny podal M. Špirko (PdF UPJŠ Prešov) v referátě *Происхождение нормы русского литературного языка в их историческом развитии*. J. Šipko (PdF UPJŠ Prešov) v referátě *Языковые аномалии в публицистике* poukázal na některé aktualizované obraty a jazykové anomálie, které se hojně vyskytují v publicistickém stylu posledních let. A. Brandner (FF MU Brno) ve svém vystoupení *К некоторым сдвигам в морфологическом строе современного русского языка* seznámil přítomné s některými změnami v morfologickém systému ruštiny, k nimž došlo v posledních desetiletích. E. Doleželová (PdF MU Brno) vzpomněla ve svém pojednání *Актуальность постулатов Пражской школы 70. výročí založení* Pražského lingvistického kroužku s poukazem na to, že jeho metodologické principy jsou stále uplatňovány. Aktuální otázky při sestavování učebnice praktické gramatiky pro posluchače bakalářského studia komerční a průvodcovské ruštiny byly obsahem referátu B. Rudincové a Z. Nedomové (FF OU Ostrava) *Вопросы построения пособия по функциональной грамматике русского языка*. Problematiku paroimického fondu jazyka řezebrala z lingvokulturologického hlediska G. M. Mironova (FF MU Brno) v referátě *Лингвокультурологический потенциал паремийного фонда национального языка*.

Oblast metodiky a didaktiky ruského jazyka byla zastoupena čtyřmi referáty. Se strukturálními změnami ve výuce cizích jazyků na vojenských vysokých školách seznámila přítomné L. Adamcová (VA Brno) v pojednání *Новые*

подходы к обучению русскому языку в Военной академии в г. Брно. O úloze učitele ruštiny v současných podmínkách základní a střední školy pohovořila J. Krystýnková (PdF MU Brno) v referátě *К вопросу о современных требованиях к учителю иностранного языка*. O konkrétních možnostech využití aktivizujících prostředků v hodinách ruštiny se zmínila M. Šperlová (PdF ZU Plzeň) ve svém vystoupení *Активизирующие техники на уроке русского языка*. S uplatňováním individuálního přístupu při výuce neruštinářů se s přítomnými podělila A. Hirková (PdF UPJŠ Prešov) ve svém pojednání *Индивидуальный подход учителя к студентам при обучении русскому языку*.

Třemi referáty byla zastoupena oblast kultury a literatury. O. Guziová (PdF UPJŠ Prešov) ve svém vystoupení *Интерпретация текстов русской художественной литературы как диалог культур* zdůraznila důležitost výběru ukázkových textů a jejich využití v hodinách literatury. V centru pozornosti referátu S. Koryčánkové (PdF MU Brno) *Владимир Соловьев как философ и поэт* byla osobnost V. Solovjova, který svými filozofickými názory ovlivnil směr vývoje ruské literatury na přelomu 19. a 20. století. Spisovatele L. N. Tolstého přiblížila přítomným R. Grenarová (PdF MU Brno). V referátě *Из русской истории* představila přítomným ruského klasika též jako významného představitele v dějinách ruské pedagogiky.

Na konci každé části jednání byla diskuse k předneseným referátům. Lze si jen přát, aby vznesené připomínky a náměty se staly impulsem k další odborné činnosti rusistů.

Celkový ráz semináře lze považovat za zdařilou akci uspořádanou u příležitosti oslav půlstoletí brněnské Pedagogické fakulty. V neposlední řadě nutno vyjádřit díky všem, kdo měli na starosti organizační stránku celodenního jednání, jehož průběh byl plynulý a bez problémů.

Aleš Brandner

Профессор Галина Алексеевна Лилич - юбиляр

В этом году отмечает свой юбилей замечательный Ученый и Учитель - профессор Петербургского университета Г. А. Лилич (г. р. 1926). Галина Алексеевна Лилич стояла у истоков российской богемистики послевоенного времени: с 1948 г. она - аспирантка, а затем преподаватель чешского языка на кафедре славянской филологии Петербургского (Ленинградского) госуниверситета. За это время она воспитала сотни студентов и всем им передала горячую любовь к чешскому языку Чехии. Многие из них стали известными переводчиками, учеными, писателями или просто хорошими учителями, библиотекарями, экскур-